

Handwritten notes at the top of the page, including a date and some illegible text.

Main body of handwritten notes, appearing to be a list or series of entries, with some bolded or underlined sections.

Final section of handwritten notes at the bottom of the page, possibly concluding the document.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TIL VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Rektor

Sh.Sirojiddinov

2022-yil 25 - avgust

“MAXSUS FANLARNI O‘QITISH METODIKASI”

fanining o‘quv dasturi (sillabusi)

Bilim sohasi:	200 000 – San‘at va gumanitar fanlar
Ta‘lim sohasi:	230 000 – Tillar
Magistratura mutaxassisligi:	70230103 – Folklorshunoslik va dialektologiya

Fan/modul kodi 302MFO'M I 2		Fan/modul turi majburiy		Ta'lim tili o'zbek		Ishlab chiqilgan o'quv yili 2022/2023				
Semestr	Har bir semestrda fan/modulning nomi	ECTS - Kreditlar	Haftalik dars soatlari	O'quv mashg'ulotlari (soat)					Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
				Jami	ma'ruza	seminar	amaliy	laboratoriya		
2	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	2	2	30	14	0	16	0	30	60
	Jami:	2	2	30	14	0	16	0	30	60

1. FANNING MAZMUNI

“Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi” fanini o'qitishdan maqsad – magistrantlarni ta'limning turli bosqichlarida til va adabiyot turkumidagi fanlar mohiyatini hamda ularni o'qitishdagi o'ziga xosliklarni, sohaning amaliy masalalarini yechish usullari va boshqalar bilan tanishtirish, fan doirasida o'rganiladigan asosiy masalalarning mazmun-mundarijasini belgilash, ayni paytda talabalarni shu sohada mantiqiy fikrlashga, ilmiy xulosa chiqarishga, sohaga oid nazariy va amaliy muammolarini hal etish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Fanni o'qitishning vazifasi magistrantlarni nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llay bilishga o'rgatish va pirovardida ta'limning turli bosqichlarida til va adabiyot fanlarining eng muhim ilmiy-nazariy asoslari; til o'qitish va badiiy asar tahliliga bo'lgan yondashuvlarning turlari va mohiyatini; turli xildagi adabiyot fanlarining ilmiy-nazariy, badiiy-estetik imkoniyatlarini ta'lim-tarbiya jarayoniga yo'naltirish metodikasini o'rgatish, zamonaviy yondashuvlar hamda ularning maxsus fanlarni o'qitishdagi o'rnini haqida bilimlar bilan qurollantirishdan iborat.

2. FANNI O'QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIYALAR

– mazkur o'quv predmetining nazariy asoslarini; folklor adabiyotlari dialektologik materiallarni tahlil qilish va baholash mezonlarini; ularni o'qitishda o'quvchilarning og'zaki va yozma nutq malakalarini o'stirishning shakl va usullarini; dars jarayoniga qo'shimcha adabiyotlarni, yangi axborot hamda turli pedagogik texnologiyalarni jalb qila olishni, mutaxassislik fanlariga oid o'ziga xosliklar mavjudligini bilish va ularga ta'lim jarayonida alohida e'tibor berish; har bir fanga oid xususiyatlarning qator ichki va tashqi omillarga bog'liqligini, til o'qitish nazariyalarini; metod va postmetod tushunchalarini, postmetod ta'lim tamoyillarini,

til o'qitish strategiyalarini, til o'qitish jarayoniga ta'sir etuvchi tashqi va ichki omillari haqida *tasavvurga (bilim)*;

– o'zbek adabiyoti, жумладан, xalq og'zaki ijodi turkumidagi fanlarni o'qitish bo'yicha maktab, akademik litsey, kasb-hunar kollejlari hamda oliy ta'limning bakalavriat bosqichi mohiyati va prinsiplarini o'zlashtirishi; o'quv qurollarining mavjudligiga qarab usullar tanlay olishi; уранилаётган badiiy asarning dialektal xususiyatlarini, xalq og'zaki ijodiga xos manbalarni mustaqil tahlil qila bilishi; darslarda milliy o'zlik va mustaqillik g'oyalari targ'ib qila olishi, magistrant olingan nazariy bilimlari asosida ta'limni rejalashtirish, уни samarali dars tashkil etish, o'quvchining bilim va ko'nikmalarini adekvat baholay olish va unga mos ravishda o'qitish strategiyalarini *bilishi va ulardan foydalana olishi (ko'nikma)*;

– ta'limning turli bosqichlarida mazkur fan yuzasidan namunali dars o'tish, turli tadbirlarni o'tkaza olish, zamon talabidagi darslarni tashkil qila olish, shuningdek, ta'limning turli bosqichlarida o'quvchilarning yosh xususiyatlariga qarab ta'lim-tarbiyaning metod va usullarini amaliyotga tatbiq eta olish, shuningdek, yoshlarni adabiyotshunoslik sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlarga yo'naltira bilish hamda til o'qitish nazariyalarini va metodlarini tanqidiy tahlil qila olish, til ta'limi jarayoniga ta'sir etuvchi tashqi va ichki omillarning ta'sirini baholay olish va shu asosda samarali ta'limni rejalashtirish, o'quvchining bilimini adekvat baholash *ko'nikmalariga ega bo'lishlari lozim*.

3. O'QUV FANI O'QITILISHI BO'YICHA USLUBIY KO'RSATMALAR

Fanni o'qitishda SWOT, VEN diagrammasi, T-sxema, muammoli ta'lim, interaktiv usullar, taqdimot, individual loyihalar, hamkorlikda ishlash metodlaridan foydalaniladi.

4. TALABALAR KREDITLARNI OLISH TARTIBI

Talabalarining bilimini baholash tartibi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida belgilanadi.

1. Nazoratlarni amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: O'tilgan mavzular asosida og'zaki shaklda o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: Semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha og'zaki (taqdimot) yoki test shaklda o'tkaziladi.

Izoh: Oraliq nazorat turi har bir fan bo'yicha fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda 2 marta gacha o'tkazilishi mumkin.

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Nazoratlarining o'tkazilishi muddatlari muyyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

2. Talabalarining bilimi baholash mezonlari:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 5 (a'lo) baho;

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;

talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho;

talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

5. O'QUV MASHG'ULOTLARI VA MUSTAQIL TA'LIM QISMI 1-semestr

1. Ma'ruza mashg'ulotlari

No	Ma'ruza mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soat
1	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasining ilmiy-nazariy asoslari va uning tanqidiy tahlili.	XX asr folklorshunoslik va dialektologiyaga xos xususiyatlar, ularning o'qitilishining tanqidiy tahlili. Fanni o'rganish obyekti, maqsad va vazifalari. Ona tili ta'limi uchun huquqiy-me'yoriy asos hisoblangan hujjatlar: O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tilga oid Farmonlari mazmun-mohiyati.	2
2	Til o'qitish nazariyalari. Til o'qitish metodlarining tanqidiy tahlili.	Til o'qitish va til o'qitish malakasining o'zaro munosabatidagi konsepsiyalar. Ilmiy-tadqiqiy konsepsiya. Nazariy-falsafiy konsepsiya. Qadriyatlarga asoslangan konsepsiya. Badiiy mahorat konsepsiyasi. Tilga asoslangan metodlar. O'rganuvchiga asoslangan metodlar. O'rganishga asoslangan metodlar.	2
3	Postmetod ta'lim	Postmetod ta'lim tushunchasi va	2

	tushunchasi	tamoyillari	
4	Blum taksonomiyasi. Uning nazariy-metodologik asoslari	O'quvchi shaxsini rivojlantirishga qaratilgan ta'lim. Ta'limda motivatsiya.	2
5	O'rganish imkoniyatlari va strategiyalari.	O'quv rejalari va dasturlarining cheklanganligi. O'qituvchi va o'quvchining roli. Dars davomida va darsdan tashqarida o'rganish imkoniyatlari. O'rganish imkoniyatlarini oshiruvchi makrostrategiyalar.	2
6	Mustaqil ish va uni tashkil etish. Bilimni nazorat qilish va baholash	Mustaqil ish va mustaqil ta'lim, talabalar vaqtini taqsimlash, talabalar bilimini sinash va baholash shakllari, jahon tajribasi	2
7	Ta'lim aktlari monitoringi	Dars kuzatish modellari	2
Jami:			14 s.

2. Amaliy mashg'ulotlar

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soat
1.	Til ta'limi va til standarti masalasi	O'quv-me'yoriy hujjatlar tahlili.	2
2.	Maxsus fanlarni o'qitishda qo'llaniladigan o'qitish metodlari tanqidiy tahlili. Ta'lim shakllari.	Mutaxassislikka oid fanlarning o'qitilishi. Metodika va metodlar	2
3.	O'qish, yozish, tinglash va gapirish malakalarini shakllantirish	Ta'lim oluvchilarning bilim, ko'nikma malakalarni oshiruvchi omillar	2
4.	Til o'qitish nazariyalari. Til o'qitish metodlarining tanqidiy tahlili	O'zbek tili davlat tili, ikkinchi til va xorijiy til sifatida o'qitilishi.	2
5.	Folklorshunoslik va dialektologiyani o'qitishdagi yondashuvlar.	Ta'limning turli bosqichlarida adabiy-nazariy tushunchalarni o'rganishga oid dars ishlanmalarini yaratish	2
6.	Adabiyot darsliklarida folklor materiallarining berilishi. Ularni tahlil qilish tamoyillari	Darsliklar tahlili. Linqvistik tahlil. Badiiy tahlil	2
7.	O'rganuvchiga asoslangan metodlar. O'rganishga asoslangan metodlar.	Umumiy metodlar. Xususiy metodlar	2
8.	Maxsus fanlarni o'qitishda loyihalash va rejalashtirishning o'imi. Taqdimotlar yaratish.	Dars ishlanmasi yaratish	2
Jami:			16 s.

3. Mustaqil ta'lim ishlari

“Mustaqil ta'lim va mustaqil mashg'ulotlar” qismida mustaqil ta'limning shakli va mazmuni, mustaqil ishga mo'ljallangan mavzular va topshiriqlar, mustaqil mashg'ulotlar jarayonida ta'lim oluvchilar tomonidan tayyorlanishi zarur bo'lgan ishlar referat, esse, mustaqil (ijodiy) ish, muammoli ma'ruza va boshqalar keltiriladi;

Nº	Mustaqil ta'lim mavzulari	O'quv mashg'ulot turi nomi	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soat
1	Maxsus fanlarni o'qitishda qo'llaniladigan o'qitish metodlari tanqidiy tahlili. Ta'lim shakllari.	ma'ruza	Mutaxassislik fanlari. Metodika va metodlar	4
2	Lingvistik bilimni kontekstda berish	amaliy	Matn bilan ishlash	4
3	Folklor asarlarini o'qish texnikasi	amaliy	Talaffuz, o'qish texnikasi	4
4	Folklor asarlari tahlili: Badiiyati tahlili, lingvistik tahlili	Ma'ruza, amaliy	Til va uslub, til vositalari	6
5	Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida talabalarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash	Ma'ruza, amaliy	Ta'limda kredit, kredit texnologiyalari	6
6	Maxsus fanlarni o'qitish jarayonida modulli yondashuv. Masofaviy ta'lim	Ma'ruza, amaliy	Modulli ta'lim, masofaviy ta'lim	6
			Jami:	30 s.

6. FANNING KURS ISHI MAZMUNI

Mazkur fandan kurs ishi rejalashtirilmagan.

7. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI

Asosiy adabiyotlar

1. Azimova I. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi. –Toshkent, Hilol-Nashr. 2020.

Qo'shimcha o'quv adabiyotlari

1. Tojiboyeva D., Yo'ldoshev A. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi. Darslik. –Toshkent, Aloqachi. 2009, 568 bet.

Internet saytlari

1. <https://staff.tiiame.uz/storage/users/425/books/GF4nZhkCOAqWyKdoTbQ1Jk6hOI9PY18iIKcSATyj.pdf>
2. <https://staff.tiiame.uz/storage/users/163/books/OpUkgQCvigZwqntKWxxGxarNcKKeTv4wrLiKa3zc.pdf>
3. https://arm.tdpushf.uz/kitoblar/fayl_1793_20210913.pdf
4. <http://ilmiv.bmti.uz/blib/files/116/Maxsus%20fanlarni%20o%60qitish%20metodikasi.pdf>
5. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi

8. O'QUV DASTURI HAQIDA MA'LUMOT

O'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2022-yil "24.08" dagi "1" sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

"Folklorshunoslik va dialektologiya" kafedrasini mudiri, f.f.d., professor

S.Ashirboyev

 (imzo)

Tuzuvchi:

M.Rahmatov

 (imzo)

"Folklorshunoslik va dialektologiya" kafedrasini dotsenti, f.f.n.

Taqrizchilar:

Mavlonova K.

 (imzo)

ToshDO'TAU "Ona tili va adabiyot ta'limi" kafedrasini dotsenti, PhD.:

Umrzoqova M.

 (imzo)

ToshDO'TAU "O'zbek tilshunosligi" kafedrasini dotsenti, (PhD).